

De voorname verervingskrachten van

Voltaire

Als er een hengst niet in het rijtje stempelhengsten mag ontbreken, is dat grootheid Voltaire wel. Een lange rij illustere sportpaarden, gekeurde hengsten en uitstekende fokmerries stamt af van deze invloedrijke Furioso II-zoon. De Frans gefokte hengst is daarmee van grote betekenis voor de Nederlandse sportfokkerij gebleken.

TEKST: JENNEKE SMIT • BEELD: JACOB MELISSEN E.A.

Voltaire stamt af van de goed verervende Furioso xx-zoon Furioso II, een volle broer van de hengst Mexico die in Nederland bekend is geworden als vader van keurhengst Le Mexico. Furioso II werd door Georg Vorwerk naar Duitsland gehaald en heeft veel goeds gebracht in de fokkerij. Hij leverde talloze sportpaarden en ruim 70 gekeurde zonen waarvan met Purioso en Voltaire misschien wel de twee beste in Nederlandse handen terecht zijn gekomen. Voltaire is gefokt uit de Gotthard-merrie Gogo Moeve, die ook zijn volle broers PS-Falkan en Fandango leverde. PS-Falkan sprong internationaal, en Fandango presteerde op 1.40m-niveau. Als fokker staat E. Kuwert uit Essen-Werden te boek.

Klein maar fijn

De Nederlandse hengstenhouders Jan Greve en Henk Nijhof waren in het voorjaar van 1981 op zoek naar een aparte jonge hengst met oog op de KWPN Hengstenkeuring. Bij Gestüt Hahnenmoor liepen ze tegen de kleine krachtpatser Voltaire aan. “Daar stond een hele groep hengsten en Voltaire was de kleinste. Hij trok gelijk onze aandacht, het was een mooi patent hengstje met een opvallend mooi gezicht, en een groot oog erin. Ook het vrij springen deed hij heel goed en zijn pedigree stond ons aan. We kochten hem en Henk heeft hem later opgehaald”, vertelt Jan Greve. De hengstenhouders hadden veel vertrouwen in de Furioso II-zoon maar toch verliep het begin van de loopbaan van deze grootheid niet zonder slag of stoot. Voltaire werd aangeboden

bij het Oldenburger stamboek maar kon de Duitse keuringscommissie onvoldoende overtuigen. Bij het KWPN werd hij wel uitgenodigd voor het verrichtingsonderzoek maar behoorde hij op voorhand niet tot de favorieten. Hij was slechts 1.62m groot en draafde op de voorhand, met weinig buiging in het achterbeen. Gelukkig wist hij vervolgens onder het zadel wel te overtuigen als springpaard. Het verrichtingsrapport spreekt van een ‘ontspannen en economische galop, matig ruim maar zeer regelmatig. Hij voelt zich bij het springen in zijn element. Onder de man een goede techniek, een groot springvermogen en een goede kijk op de hindernis. Bij vrij springen goed op de sprong, bascule zou beter kunnen.’ Met een totaal van 84,1 punten werd de hengst ingeschreven en daarmee behoorde Voltaire tot de middenmoot. Het volledige rapport is te vinden in de online KWPN Hengstendatabase.

Springkwaliteit

Aanvankelijk stonden de fokkers niet in de rij voor Voltaire. Het pas opgerichte Paardenproefbedrijf toonde wel interesse maar koos uiteindelijk toch een andere hengst, Vennoot. Uiteindelijk werd Voltaire voor drie jaar verhuurd naar het Brabantse Vorstenbosch, waar hij ter dekking kwam bij Gerrit van der Heijden. Het eerste seizoen dekte Voltaire rond de 80 merries, daar kwam verandering in toen de hengst onder Henk Diks zijn springkwaliteiten aan de fokkers toonde in de Hengstencompetitie die winter. Ook qua formaat ontwikkelde de hengst zich positief, hij groeide

Jan Greve:
“Een heel efficiënt springpaard met een topkarakter, dat leverde Voltaire vaak.”

Een van de waardevolle dochters van Voltaire is Electra (foto), zij leverde onder meer de bekende merrie Harmonie (v. Calvados).

De Voltaire-dochter Ecolien staat aan de basis van diverse sportpaarden.

Voltaire bewees zijn eigen springkwaliteiten middels een internationale springcarrière op Grand Prix-niveau onder Emile Hendrix (foto) en later Jos Lansink.

Onder Emile Hendrix won de Voltaire-dochter Finesse (foto) diverse Grote Prijzen en zij is tevens moeder van KWPN-hengst Kigali (v.Wolfgang).

Jan Greve:
“Misschien heeft hij via moederskant nog wel meer bekend dan via vaderskant.”

door tot 1.68m. De vraag naar Voltaire nam sterk toe en hij kon daar niet meer op natuurlijke wijze aan voldoen, gelukkig bood kunstmatige inseminatie – zowel vers als diepvries - een uitkomst. Niet lang daarna nam Emile Hendrix de opleiding van Voltaire over en de hengst zette zijn loopbaan met succes voort. Met zijn eigen manier van springen, gekenmerkt door veel inzet en een sprongafloop die wat lossier zou mogen, groeide de hengst door naar het internationale werk. “Voltaire had een werkelijk fantastisch karakter, het was een echte bestdoener. Hij maakte liever een wat minder mooie sprong dan dat hij ooit zou stoppen. Dat kenmerkte hem echt en dat fokte hij ook door”, vertelt Greve. De echte grote successen op het hoogste niveau boekte Voltaire zelf vervolgens onder het zadel van Jos Lansink. Het duo won onder meer de Grote Prijs van Berlijn in 1989 en ze werden tweede in de Grote Prijs van Leeuwarden.

De fokkerij in

Op het concours in Aken raakte Voltaire geblesseerd en eigenaren Nijhof en Greve besloten daarmee de sportcarrière te beëindigen. “Hij was op dat moment dertien jaar en had zich ruimschoots bewezen in de sport.” De vraag van de fokkers was in die tijd ook al dermate

groot dat het verantwoord was de hengst volledig de fokkerij in te sturen. Zijn eerste resultaten in de fokkerij leken veelbelovend. Hij fokte mooie paarden met een goede instelling en onder het zadel veel springkwaliteit. “Jonge Voltaires zijn meestal geen echte lefgozers en bij het vrij springen vallen ze over het algemeen niet echt op, maar mede door hun geweldige karakters en inzet kwamen ze wel op hoog niveau in de sport. Zijn dochter Finesse was daar wat dat betreft ook een mooi voorbeeld van. Onder Emile Hendrix groeide zij snel door naar het hogere werk en voor veel mensen kwam dat paard ‘uit het niets’, maar wij hadden haar al vaak hier in de buurt goede dingen zien doen in het Z en ZZ zonder dat ze gelijk alle aandacht trok. Een heel efficiënt springpaard met een topkarakter, dat leverde Voltaire vaak.”

Concorde

Inmiddels heeft Voltaire achttien zonen gebracht die bij het KWPN goedgekeurd of erkend zijn. In 1984 werd zijn belangrijkste zoon geboren, Concorde (uit Flyer prest van Marco Polo), die inmiddels ook met het predicaat preferent is beloond voor zijn verdiensten in de fokkerij. Zowel als Grand Prix-springpaard als leverancier van Grand Prix-springpaarden volgt Concorde in de voetsporen van zijn vader Voltaire. Onder Jos Lansink won hij onder meer de Grote Prijs van Nordrhein-Westfalen, het Nederlandse kampioenschap in 1994 en behaalden ze tweede plaatsen in Amsterdam, Darmstadt, Helsinki en Gothenburg. Met nakomelingen als topspringpaarden Presley Boy, Audi's Jikke, Kathja, Conquest, Marius Claudius, Viktor en Talan heeft Concorde wereldfaam gemaakt als vererver. Bekende zonen van hem in de fokkerij zijn bijvoorbeeld de preferente Namelus R, de Grand Prix-hengst Larino, Holland, Castello en Laroche. Heel typerend voor de nafok van Concorde is het gretige karakter, de grote mate van voorzichtigheid en veel afdruk in de galop en op de sprong. Net als zijn vader fokt Concorde heel uniform, een belangrijke eigenschap voor een stempelhengst. Daarom wordt er binnenkort een eigen artikel gewijd aan deze tophengst in deze serie.

Hengstenlijn

Niet alleen met Concorde, maar ook met sterk verervende hengsten als Kannan en Lancelot

heeft Voltaire een eigen hengstenlijn weten op te zetten. Onder Michel Hécart presteerde Kannan zelf op het hoogste niveau en hij weet zich te onderscheiden in de fokkerij. Net als zijn vader fokt hij veel springkwaliteiten door, getuige onder meer de olympisch kampioen Nino des Buissonnets van Steve Guerdat. Andere bekende producten van Kannan zijn Oh D'Eole, Quannan-R, Albfuehren's Paille en Kavanagh IV. Ook hengsten als Lexicon, de KWPN-erkende Vegas (voorheen Velusinus R) en Lancelot kunnen terugkijken op een zeer succesvolle sportloopbaan. Onder meerdere ruiters presteerde Lexicon, alvorens hij teruggehaald werd naar Nederland om daar voor de fokkerij ingezet te worden. Zijn bekendste product, uit een zeer gering aantal dekkingen, is het Grand Prix-springpaard Wings van Gert-Jan Bruggink. Onder wijlen Pieter Koopman presteerde Lancelot in de internationale sport en de in ere herstelde KWPN-hengst leverde Grand Prix-paarden als Pavarotti, Tristan, Robin, Robbedoes en Rosinus. Onder Christine McCrea sprong de KWPN-erkende Vegas succesvol in vele Grote

DIRK CAREMANS

Onder Michel Hécart sprong Kannan op het hoogste niveau. Hij is een vererfer van de bovenste plank gebleken met nakomelingen als olympisch kampioen Nino des Buissonnets.

Prijzen en het Wereldbekercircuit. De veelzijdig verervende Voltaire-zoon Equador leverde onder meer de olympische dressuurhengst Idocus waarmee Marlies van Baalen presteerde. Momenteel is Voltaire's zoon Vingino actief in de internationale sport, onder Annelies Vorsselmans springt Vingino op het hoogste niveau. De Voltaire-zoon Farmer staat te boek als vader van het topspringpaard Lowina van Albert Zoer. Een andere Voltaire-zoon, Now Or Never M, werd in 1998 uitgeroepen tot kampioen van de KWPN Hengstenkeuring in 's-Hertogenbosch en bracht ook meerdere internationale sportpaarden in Nederland, voordat hij naar het buitenland verhuisde. In Hannover drukt hij inmiddels zijn stempel.

Topvererfer

Zelf was Voltaire als springpaard wat flegmatiek, en mede door zijn wat beknopte model liet zijn sprongafloop soms nog wat te wensen over. Toch wist hij wel bloederige, langgelijnde paarden te fokken die de sprong goed wisten af te maken. Enkele voorbeelden daarvan zijn Finesse (mv.Gag xx), één van de meest bekende Voltaire-producten in de grote sport, en de succesvolle Altaire (mv.Pele). Beide Grand Prix-paarden hebben veel reclame gemaakt op het hoogste niveau, onder Emile Hendrix respectievelijk Beth Underhill. Finesse werd voor haar jarenlange prestaties op het hoogste niveau beloond met de titel 'KWPN Paard van

VOLTAIRE PREF (FURIOSO II X GOTTHARD)

Dekperiode: 1982 - 2004

Goedgekeurde KWPN-zonen:

Concorde pref (mv.Marco Polo) 1984, **Damocles** (mv.Graaf Gotthard) 1985, **Equador** (mv.Joost) 1986, **Farmer** (mv.Amor) 1987, **Gershwin** (mv. Nimmerdor) 1988, **Haarlem** (mv.Irco Polo) 1989, **Iron** (mv.Sultan) 1990, **Jaudi** (mv.Nooitgedacht), 1991 **Julius** (mv.Zeus) 1991, **Kannan** (erkend mv. Nimmerdor) 1992, **Lancelot** (mv.Nimmerdor) 1993, **Lexicon** (mv.Amor) 1993, **Now Or Never M** (mv.Nimmerdor) 1995, **Oliver** (mv.Graaf Grande) 1996, **Solitair** (mv.Libero H) 1999, **Unistar** (mv.Notaris) 2001, **Unitair** (mv.G.Ramiro Z) 2001, **Vegas** (erkend, mv.Joost) 1994, **Vingino** (mv.Cassini I) 2002

Moedersvader van:

Davinci (v.Valdez) 2008, **Durrant** (v.Warrant) 2008, **Graaf Grande** (v. Burggraaf) 1988, **Kigali** (v.Wolfgang) 1992, **Monaco** (v.Animo) 1994, **Peppermill** (erkend v.Burggraaf) 1997, **Placido** (v.Animo) 1997, **Riverman** (v.Kenwood) 1998, **Unaniem** (v.Numero Uno) 2001, **Zirocco Blue VDL** (v. Mr.Blue) 2004

In de derde generatie van:

Dutch Design (Dollar de la Pierre x Calvados) 2008, **Emir R** (Colman x Rubert R) 2009, **Entertainer** (Warrant x Corland) 2009, **First Verdi** (Verdi x Fuego du Prelet) 2010, **Montreux** (Hinault x Calvados) 1994, **Pythagoras** (Julio Mariner xx x Quidam de Revel) 1997, **Rhodium** (Ferro x G.Ramiro Z) 1998

In de vierde generatie van:

Cidane (Heartbreaker x G.Ramiro Z x Jasper) 2006, **El Primero** (Numero Uno x Indorado x Carthago) 2009, **Fibonacci** (Carambole x Pythagoras x Cantus) 2010, **Tjungske** (Carthago x Julio Mariner xx x Dammen) 2000

STEMPELHENGSTEN

Achttien zonen van Voltaire werden bij het KWPN goedgekeurd of erkend.

De bij het KWPN erkende Grand Prix-hengst Vegas (v. Voltaire) was succesrijk onder Christine McCrea in verschillende Grote Prijzen en het Wereldbekercircuit.

het Jaar' in 1997. Ze behaalden Grand Prix-overwinningen in onder meer Leeuwarden, Wiesbaden, Zuidlaren, Genève en San Patrignano en op het Europese kampioenschap in Mannheim (1997) werden Hendrix en Finesse achtste en wonnen ze teamzilver. Voor haar sportcarrière schonk Finesse al het leven aan de KWPN-hengst Kigali (v.Wolfgang), die als vijfjarige wereldkampioen bij de jonge springpaarden werd en zich vervolgens heeft ontwikkeld tot een verdienstelijk Grand Prix-dressuurpaard. Altaire (stb.naam Grandfield) was ook zo'n fantastisch springpaard van Voltaire. Onder Beth Underhill maakte hij meerdere malen uit van het Canadese landenteam en plaatste hij zich in diverse Grote Prijzen. Een ander topspringpaard afstammend van Voltaire is Play It Again (mv.Pantheon xx) waarmee Ian Millar succesvol was in Grote Prijzen en Nations Cup-wedstrijden. Ook cracks als Flyinge Electro, Flyer, Gyltaire, Dante, Hallo Hallo, Quality Time, Loro Piana Le Mato, Manpower, Mezcalero, Forever en Dudley zijn nazaten van stempelhengst Voltaire.

Sport en fok

Een typische Voltaire-dochter die heel verdienstelijk op het hoogste niveau heeft gepresteerd was de voorzichtige Vink Especial (mv.Ulft) waarmee Eric van der Vleuten Grote Prijzen, Derby's en Wereldbekerkwalificaties won. In

Eric van der Vleuten had in de jaren '90 een toppaard aan de Voltaire-dochter Vink Especial, waarmee hij Grote Prijzen en Wereldbekerkwalificaties won.

Genève werd het duo negende in de Wereldbekerfinale en ook de tweede plaats op het NK en de vijfde plaats in de Grote Prijs van Rotterdam behoren tot haar wapenfeiten. Especial (stb.naam Erica) is na haar sportcarrière tevens met succes ingezet voor de fokkerij, zo gaat onder meer het 1.50m-springpaard Also Especial (v. Argentinus) en de KWPN-hengst El Primero (v.Numero Uno) in rechtstreekse lijn op haar terug. Uit dezelfde jaargang als Especial komen ook waardevolle fokmerries zoals Electra (mv.Le Mexico). Zij sprong zelf in het ZZ en staat aan de basis van de succesvolle stam van Martien Liefhebber. Zo is ze moeder van de bekende internationale sport- en fokmerrie Harmonie (v.Calvados), die zelf met Leon Thijssen in de sport presteerde en moeder is van succespaarden zoals KWPN-hengst Dutch Design (v.Dollar de la Pierre). Electra leverde ook de internationaal springende hengst Sex-Appeal (v.Colino) en de EPTM-topper Wijffie (v.Colino). Ook de Voltaire-dochter Ecolien staat aan de basis van een succesvolle sportstam. Ze is niet alleen moeder van

DIRK CAREMANS

het Grand Prix-springpaard Paulien II (v.Koriander) van Charlotte Healy, ze bracht ook het Grand Prix-dressuurpaard Marnix (v.Hinault) en is bovendien grootmoeder van het internationale springpaard AD Uceline (v.Celano) die eerder onder Willem Greve en later onder Athina Onassis presteerde.

Dochters

Ook Voltaire-merries als Ida (mv.Notaris) en Edorijke (mv.Eros) hebben hun sporen ruimschoots verdiend in de fokkerij. Zo staat Ida te boek als moeder van de Grand Prix-hengsten Maroon (v.Contango) en Newton (v.Contango), die beide onder het zadel van Wout-Jan van der Schans furor maakten. Ook de internationaal springende Utica (v.Oramé) van Dominique Greeve is een rechtstreekse nazaat van Ida. Tegen al het springgeweld in, heeft Edorijke zich vooral in de dressuurfokkerij weten te manifesteren. Zo is ze moeder van het bekende Grand Prix-dressuurpaard Madorijke (v.Contango), die met Madeleine Witte-Vrees en Rien van der Schaft op het hoogste niveau heeft gepresteerd. Ook de nationale dressuurpaarden Verdi (v.Rousseau) en Redorijke (v.Jazz) zijn gefokt uit Edorijke. Bovendien is Edorijke moeder van de KWPN-hengst Davinci (v.Valdez) en is ze grootmoeder van het Grand Prix-dressuurpaard Royal Jazz (v.Jazz) van Leida Collins-Strijk. Hoewel Voltaire zelf geen bewegingswonder was, bleek hij wel in staat Grand Prix-dressuurpaarden te leveren. Heel bekend is de hengst Kingston (mv.Burggraaf) waarmee Leslie Morse jarenlang successen bijeen wist te rijden op het hoogste niveau. Ook de uitstekend presterende Foltaire (mv.Afrikaner xx) van Günther Seidel en Bollvorm's Incredible (mv.Pericles xx) zijn verdienstelijke internationale dressuurpaarden afstammend van Voltaire.

Preferent

Bekende topspringpaarden als de KWPN-erkende hengst Peppermill (v.Burggraaf) van John Whitaker, overigens gefokt door Jack Verstappen die ook eigenaar was van de eerder genoemde Voltaire-dochter Especiale, de succesvolle Unique (v.Indoctro) van Cian O'Connor, Grand Prix-hengst Tyson (v.Numero Uno) van Leon Thijssen en de KWPN-hengst Unaniem (v.Numero Uno) van Athina Onassis en de KWPN-goedgekeurde Zirocco Blue VDL

DIRK CAREMANS

HENGSTEN

(v.Mr.Blue) van Jur Vrieling zijn gefokt uit Voltaire-dochters. Ook op de keuringen en jonge paardenwedstrijden vallen de Numero Uno x Voltaire combinaties op. Daarmee is de topvererver ook in de huidige (top)sport nog altijd duidelijk aanwezig. In 1991 is Voltaire tot keurhengst gekroond en vier jaar later volgde het preferentschap. Naast de vererving van veel springkwaliteit en instelling werd Voltaire destijds ook al geëerd voor de vererving van een goed exterieur. Op 13 augustus 2004 kwam er een einde aan het leven van deze grootheid, die op 25-jarige leeftijd nog de fokkerij diende bij De Watermolen in Haaksbergen. Hij begon zijn carrière als 'underdog' maar beëindigde hem als favoriet. "Voor mij heeft Voltaire ongelooflijk veel betekend. Zonder hem had ik misschien wel helemaal geen hengstenhouderij opgezet. Het was zo'n fijn paard, op jonge leeftijd al zo mak, en hij heeft ondenkbaar veel voor de fokkerij betekend. Misschien dat hij als moedersvader een nog wel grotere invloed heeft uitgeoefend dan rechtstreeks. Het is in elk geval een echte stempelhengst, die hadden we niet kunnen missen!", aldus Jan Greve. ●

Naast vele springpaarden leverde Voltaire ook diverse topdressuurpaarden zoals deze Kingston waarmee Leslie Morse jarenlang presteerde.